

ANNALES SCIENTIA POLITICA

VOLUME 8, NUMBER 2, 2019

SLOVO ŠÉFREDAKTORA

Vážení čtenáři,
přátelé časopisu *Annales Scientia Politica*,

v příštím kalendářním roce 2020 vstoupí náš vědecký časopis do 9. ročníku svého trvání. Obdobně jako v minulých letech je naše redakce připravena vydat další dvě čísla tohoto elektronicky vydávaného periodika.

I když by se nabízela možnost předem upozornit na plejádu zajímavých jubileí, která by mohla ovlivnit Vaši tvůrčí inspiraci, jsme si plně vědomi, že současnost, v níž žijeme, nám poskytuje nejen pestrou mozaiku zajímavostí a témat k vědeckému zamyšlení, ale podle názoru redakce, bohužel i neméně pestrou plejádu problémů, které zabírají lidem na planetě Zemi důstojnému prožití svých životů. Tato skutečnost se dotýká nejen těch, jejichž domovy se nalézají ve vzdálených teritoriích, ale dotýká se i Evropanů, a tím i obyvatel Slovenské republiky.

Možná jsme si až příliš zvykli na poznatek, že stačí, abychom ve svých myšlenkách a životních rozhodnutích ctili a uznávali názorovou pluralitu, a tím jako bychom automaticky získali právo pokládat se za posly demokracie a svobody. Připomeňme si ale jeden ze základních vědeckých poznatků lidstva. Náš svět je časoprostorově diferencovaný!

Aniž by bylo nutno cokoli doplnovat, znamená to, že životy lidí jsou přinejmenším ovlivňovány a mnohdy i tragickým způsobem poznamenávány dvěma, v globálním měřítku bohužel neřešenými problémy.

Tím prvním problémem jsou tenze a konflikty mezi prostorově rozdílnými úrovněmi organizace lidského bytí. Jedná se o dlouhodobě, v globalizovaném světě neřešenou disharmonii mezi nejrozličněji vnímanými a akceptovanými úrovněmi: lokální, mikroregionální, regionální, mezoregionální, národní, makroregionální a globálně planetární. Tento problém se týká i Slovenské republiky, kde pod územními celky rozumíme obce a územní obvody vyšších územních celků – samosprávné kraje. Lze se tak ptát. Odpovídá existující struktura slovenských obcí potřebám kreativního rozvoje těchto subjektů, které by měly být charakterizovány relativní samostatností a relativní soběstačností? Nad odpovědí asi není nutno nijak dlouze uvažovat. Neodpovídá! (Ve dvou třetinách obcí SR totiž žije méně než 1 tis. obyvatel). A tak právě na příkladu Slovenské republiky je možno konstatovat, že se nacházíme před komplexním úkolem zvyšování kvality demokracie, mimo jiné, i prostřednictvím transformace lokálních, mikroregionálních a regionálních územních struktur.

Tím druhým problémem jsou tenze a konflikty mezi partikulárními a univerzálními zájmy různě definovaných a vnímaných společenských entit a skupin. Jedná se o staronový problém, jehož řešení vyžaduje nové přístupy. Místní specifika a zvláštosti mají zpravidla lokální až regionální dosah. To ale neznamená, že by tato specifika jen díky své omezené prostorové působnosti neměla být akceptována. Kulturně-historické znaky mají zpravidla dosah regionální až národní. Jejich regionální podmiňovanost by nadále měla být akceptována právě v této regionální osobitosti. Konečně obecně lidské humánní vztahy by měly být akceptovány v nejširě vnímaných globálních úrovních.

Problémem současnosti je nefunkční vzájemná provázanost těchto aspektů lidského bytí, vyžadující nové přístupy k vnímání komplementarity dílčích částí a celků v integrujícím se světě.

Jaroslav Vencálek
šéfredaktor